

Bieniecki, Zdzisław

Utworzenie Narodowej Komisji Zabytków na Kubie

Ochrona Zabytków 19/1 (72), 80

1966

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

UTWORZENIE NARODOWEJ KOMISJI ZABYTEKÓW NA KUBIE

Zeszyt 332 (za kwiecień—maj—czerwiec 1965 r.) czasopisma „Arquitectura Cuba”, będącego organem Narodowej Rady Architektów Kubańskich, przynosi w artykule wstępnym charakterystykę organizacji, celów i działalności nowo powstałej Narodowej Komisji Zabytków, nakreśloną przez jej sekretarza, architekta Raula Oliva. Na Kubie badania i konserwacja zabytków zajmują poczesne miejsce w planach Narodowej Rady Kultury. W zmienionych warunkach ustrojowych popularyzacja zabytków sprawiła, że wytworzyła się zbiorowa świadomość znaczenia trwałych wartości dziedzictwa kulturalnego dla współczesnego życia, rządzonego przez naukę i technikę. Doceniając potrzebę zachowania dorobku przeszłości i przekazania go przyszłemu pokoleniom, Rewolucyjny Rząd Kuby powziął postanowienie utworzenia Narodowej Komisji Zabytków, która mimo krótkiego istnienia podjęła już systematyczne prace inwentaryzacyjne i badawcze. W zrozumieniu znaczenia dawnych wartości oraz ich związku z teraźniejszością, założeniem działalności Komisji jest znalezienie form konserwacji i restauracji, czyniących zadość wymaganiom życia współczesnego. Dotyczy to nie tylko wybitnych zabytków architektonicznych — twierdz, kościołów i pałaców, lecz również ważnych zespołów urbanistycznych, które zaspokajają wielkie potrzeby mieszkaniowe i które ze względu na ich wartości artystyczne, historyczne i krajobrazowe winny być chronione przed wszelkim ryzykiem zniekształcenia bądź zniszczenia. Celem działalności Narodowej Komisji Zabytków jest zapewnienie środków niezbędnych dla zachowania dokumentów przeszłości, w oparciu o ich naukową znajomość i dla pożytku całego społeczeństwa. Organizacyjnie Komisja podlega Narodowej Radzie Kultury, stanowiąc jej organ wykonawczy w dziedzinie ochrony zabytków. Stojące przed nią zadania Komisja wykonuje poprzez Komisje Prowincji i Podkomisje Regionalne, a w zakresie ochrony zespołów urbanistycznych we współdziałaniu z Departamentem Planowania Przestrzennego Ministerstwa Budownictwa. Głównym zadaniem Komisji jest koordynowanie wszelkich poczynań inwentaryzacyjnych i prac badawczych nad zagadnieniami natury estetycznej i technicznej, związanymi z konserwacją i restauracją. Do innych zadań Komisji należy: orzekanie o uznaniu za zabytek w miarę postępu prac inwentaryzacyjnych, skuteczne zapobieganie przyszłemu zniszczeniu, określanie właściwego użytkowania obiektów zabytkowych oraz udostępnienie ważniejszych zabytków, zwłaszcza twierdz i zamków, z przeznaczeniem na cele muzealne, badawczo-naukowe lub szkoleniowe, aby spełniały funkcję społeczną, a zarazem oddziaływały wychowawczo. Komisja dąży również do rozwinięcia szerokiej działalności popularyzacyjnej i uświadamiającej celem zapewnienia należytej konserwacji obiektów zabytkowych ze strony ich użytkowników. Ponadto od początku swego istnienia Komisja zmierza do stworzenia technicznej kadry konserwatorów i wyspecjalizowanych rzemieślników dla wypracowania właściwych metod konserwacji i restauracji w oparciu o rozwój nauki i techniki w tej dziedzinie oraz doświadczenia i współpracę fachowców zagranicznych. Uzupełnieniem wymienionego artykułu jest następny, opracowany przez architekta Fernando López Castañeda i zawierający przegląd prac konserwatorskich, wykonanych przez Narodową Komisję Zabytków w r. 1963 (plan ogólny Starej Hawany, zabudowa placów: Plaza de Armas, Plaza de San Francisco i Plaza de la Catedral oraz kościół w Santa Maria del Rosario). Utworzenie Narodowej Komisji Zabytków, świadczące o znaczeniu, jakie rząd kubański przywiązuje do zachowania dziedzictwa przeszłości, jest zarazem przejawem coraz powszechniejszego zrozumienia dla idei ochrony dóbr kulturalnych, stanowiącej — jak tego dowiódł kongres wenecki — jeden z istotnych czynników współpracy międzynarodowej.

Zdzisław Bieniecki